

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4310/2022
07.06.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Миросављевић, председника већа, Надежде Видић, Мирјане Андријашевић, Зорана Хацића и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., ББ из ..., ВВ из ... и ГГ из ..., чији је заједнички пуномоћник Јелена Вуковић, адвокат из ..., против туженог Института за онкологију Војводине, из Сремске Каменице, чији је пуномоћник Оливер Зевеђи, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2571/22 од 22.06.2022. године, у седници одржаној 07.06.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2571/22 од 22.06.2022. године, као о изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2571/22 од 22.06.2022. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П1 1471/21 од 16.03.2022. године у ставу првом, другом, трећем, четвртном, петом, шестом, седмом, осмом, деветом и десетом изреке, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужилца АА, ББ, ВВ и ГГ да се обавезе тужени да тужилцама за период од 01.04.2018. године до 31.03.2021. године накнади трошкове исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора са припадајућом затезном каматом, и то: тужилци АА трошкове исхране у току рада у износу од 94.985,50 динара са затезном каматом од 04.12.2021. године до исплате и обрачунатом затезном каматом до 03.12.2021. године у износу од 20.143,68 динара, као и трошкове регреса за коришћење годишњег одмора у износу од 83.692,22 динара са затезном каматом од 04.12.2021. године до исплате и обрачунатом затезном каматом до 03.12.2021. године у износу од 16.361,42 динара; тужилци ББ трошкове исхране у току рада у износу од 72.553,50 динара са затезном каматом од 04.12.2021. године до исплате и обрачунатом затезном каматом до 03.12.2021. године у износу од 16.857,39 динара, као и трошкове регреса за коришћење годишњег одмора у износу од 83.692,22 динара са затезном каматом од 04.12.2021. године до исплате и обрачунатом затезном каматом до 03.12.2021. године у износу од 16.361,42 динара, тужилци ВВ трошкове исхране у току

рада у износу од 102.696,50 динара са затезном каматом од 04.12.2021. године до исплате и обрачунатом затезном каматом до 03.12.2021. године у износу од 21.309,64 динара, као и трошкове регреса за коришћење годишњег одмора у износу од 83.692,22 динара са затезном каматом од 04.12.2021. године до исплате и обрачунатом затезном каматом до 03.12.2021. године у износу од 16.361,42 динара и тужиљи ГГ трошкове исхране у току рада у износу од 108.479,75 динара са затезном каматом од 04.12.2021. године до исплате и обрачунатом затезном каматом до 03.12.2021. године у износу од 22.233,13 динара, као и трошкове регреса за коришћење годишњег одмора у износу од 83.692,22 динара са затезном каматом од 04.12.2021. године до исплате и обрачунатом затезном каматом до 03.12.2021. године у износу од 16.361,42 динара и **ОДБИЈА** захтев тужиља да се обавезе тужени да тужиљама накнади трошкове парничног поступка са затезном каматом од извршности пресуде до исплате, у року од осам дана од дана пријема писаног отправка ове пресуде.

ОБАВЕЗУЈУ тужиље да туженом на име накнаде трошкова целог поступка исплате 156.618,00 динара, и то: на име трошкова првостепеног поступка износ од 27.000,00 динара са затезном каматом од извршности пресуде до исплате и на име трошкова другостепеног и ревизијског поступка износ од 129.618,00 динара, у року од осам дана од дана пријема писаног отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 1471/21 од 16.03.2022. године, ставом првим изреке, одлучено је да се тужбени захтеви тужиља усвоје. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи АА из ... накнади трошкове исхране у току рада за период од 01.04.2018. године до 31.03.2021. године са затезном каматом и обрачунатом затезном каматом, као у његовом садржају. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиљи АА накнади регрес за коришћење годишњег одмора за исти период са затезном каматом и обрачунатом затезном каматом, као у његовом садржају. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиљи ББ из ... накнади трошкове исхране у току рада за период од 01.04.2018. године до 31.03.2021. године са затезном каматом и обрачунатом затезном каматом, као у његовом садржају. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужиљи ВВ накнади регрес за коришћење годишњег одмора за исти период са затезном каматом и обрачунатом затезном каматом, као у његовом садржају. Ставом шестим изреке, обавезан је тужени да тужиљи ГГ из ... накнади трошкове исхране у току рада за период од 01.04.2018. године до 31.03.2021. године са затезном каматом и обрачунатом затезном каматом, као у његовом садржају. Ставом седмим изреке, обавезан је тужени да тужиљи ГГ накнади регрес за коришћење годишњег одмора за исти период са затезном каматом и обрачунатом затезном каматом, као у његовом садржају. Ставом осмим изреке, обавезан је тужени да тужиљи ВВ накнади трошкове исхране у току рада за период од 01.04.2018. године до 31.03.2021. године са затезном каматом и обрачунатом затезном каматом, као у његовом садржају. Ставом деветим изреке, обавезан је тужени да тужиљи ВВ накнади регрес за коришћење годишњег одмора за исти период са затезном каматом и обрачунатом затезном каматом, као у његовом садржају. Ставом десетим изреке, обавезан је тужени да тужиљама накнади трошкове парничног поступка у износу од 220.161,67 динара са

затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом једанаестим изреке, одбијен је захтев тужила за ослобађање од обавеза плаћања трошкова судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2571/22 од 22.06.2022. године, одбијена је жалба туженог и првостепена пресуда потврђена у усвајајућем делу одлуке о тужбеном захтеву.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, с предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној у смислу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног суда, испуњени су услови за одлучивање о посебној ревизији туженог, ради уједначавања судске праксе у погледу права запослених у здравственим установама на исплату накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), па је одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиле су у радном односу код туженог са коефицијентом за обрачун и исплату плате од 6,83. Тужени је у спорном периоду тужилама обрачунавао и исплаћивао основну плату на тај начин што је основицу коју објављује Влада РС множио с коефицијентом радног места тужила, па како је тако добијени производ, са увећањем по основу минулог рада, био нижи од износа прописане минималне нето зараде, тужени је сваког месеца приликом обрачуна основне плате вршио допуну до износа минималне зараде. Тужени у обрачунским листама за спорни период није исказивао топли оброк и регрес као посебну обрачунску ставку, нити је исказивао који се део коефицијета односи на ове накнаде. У току првостепеног поступка обављено је економско-финансијско вештачење, а суд је прихватио варијанту обрачуна тражених накнада према најповољнијим параметрима за туженог из тренутно важећих ПКУ у Републици Србији, и то накнада за исхрану у току рада у износу од 250,00 динара бруто и месечни износ регреса у висини од 1/12 минималне зараде у РС.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су оценили да постоји обавеза туженог да тужили исплати спорне накнаде. Тужилама, по дефиницији из члана 111. Закона о раду, у минималној заради не може да буде садржана предметна накнада трошкова, независно од чињенице што је одредбом члана 4. став 1. Закона о платама у државним органима, јавним службама прописано да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а ставом 2. истог члана, да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за

коришћење годишњег одмора. По мишљењу нижестепених судова, у ситуацији када је тужени тужиљама исплаћивао минималну зараду следи да тужиљама није исплаћен топли оброк и регрес, па је тужени дужан да им ту накнаду исплати у износу утврђеном правном аналогијом, према критеријумима у упоредним важећим Колективним уговорима у Републици Србији за предузећа која се финансирају из буџета, који су били важећи у истом временском периоду на који се односи и предметно потраживање тужиља.

По оцини Врховног суда основано се ревизијом туженог указује да су на правилно утврђено чињенично стање нижестепени судови погрешно применили материјално право.

Тужени је здравствена установа која се у смислу Закона о јавним службама („Службени гласник РС, бр. 24/91...83/14) сматра јавном службом, због чега се на запослене код туженог примењује Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19).

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19), прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3.). Одредбом члана 3. став 1. тог Закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. На основу одредбе члана 4. став 1. истог закона, прописано је да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а став 2. истог члана закона, да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Посебан Колективни уговор за здравствене установе чији је основач Република Србија, АП Војводина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 96/19, 58/20), у одредби члана 91. прописује елементе за утврђивање плате, тако да се плата утврђује на основу: основице за обрачун плате, коефицијента са којим се множи основица, додатака на плату и обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата и дела плате по основу радног учинка, у складу са законом.

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05...113/17), у одредби члана 118. став 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то, између осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5.) и регрес за коришћење годишњег одмора (тачка 6.), а према ставу 2. те одредбе закона, висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу. Одредбе овог закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено, на основу одредбе члана 2. став 2 тог закона.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Одредбом члана 2. став 1. тачка 13. Уредбе, утврђени су коефицијенти за обрачун исплата запослених из члана 1. ове Уредбе, које се примењују на запослене у здравственим установама.

У конкретном случају, тужиле су запослене код туженог који се сматра јавном службом, па се на утврђивање и обрачун плате, као и накнада и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијарна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права, обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. Пошто посебан закон (Закон о платама у државним органима и јавним службама) прописује да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, следи да та одредба посебног Закона искључује примену опште норме из Закона о раду. Посебним Колективним уговором за здравствене установе чији је основач Република Србија, АП Војводина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 96/19, 58/20) није предвиђено право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, а то право није предвиђао ни претходно важећи Посебни колективни уговор („Службени гласник РС“, бр. 106/2018). Дакле, на основу наведених прописа, произлази да су примања по основу накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржана у коефицијенту као једном од елемената плате, па не постоји правни основ за остваривање предметног права тужилца садржан било у општем било у посебном акту. То значи да тужилцама не припада право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора пошто су те накнаде садржане у коефицијенту плате, па је то што је тужилцама у спорном периоду исплаћивана минимална зарада без утицаја на одлучивање.

Имајући у виду све наведено, нижестепени судови су погрешно применили материјално право када су усвојили тужбени захтев.

Сагласно изложеном, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Тужени је успео у поступку по ревизији па, на основу одредбе члана 165. став 2. у вези члана 163. став 2, 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП има право на накнаду трошкова целог поступка. Износ трошкова одмерен је према опредељеном захтеву туженог, узимајући при том, у складу са чл. 154. ст. 1 ЗПП- а, у обзир само оне трошкове који су били потребни за вођење парнице, и то: за заступање од стране пуномоћника адвоката на два одржана рочишта за главну расправу по 10.500,00 динара, за приступ на једно неодржано рочиште за главну расправу 6.000,00 динара и на име састава жалбе и ревизије износ од по 18.000,00 динара, применом Адвокатске тарифе важеће на дан предузимања те парничне радње („Службени гласник РС“, бр. 37/21 од 14.04.2021. године); трошкови

судских такси на жалбу и одлуку суда по жалби у износу од по 13.374,00 динара, на ревизију у износу од 26.748,00 динара и одлуку суда по ревизији у износу од 40.122,00 динара, према важећој ТТ; са законском затезном каматом на досуђени износ трошкова првостепеног поступка почев од извршности пресуде до исплате, на основу одредбе члана 277. Закона о облигационим односима.

Из наведених разлога, применом члана 165. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу трећем изреке.

**Председник већа-судија
Драгана Миросављевић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**